

Installatie-Eisen

Van:

Wacht:

Bak:

Vlet:

Welkom bij de Zeeverkenners van de Matthijs Heldt Groep 🐼

Je bent een echte waterscout. Binnenkort wordt je geïnstalleerd als Zeeverkenner of Zeeverkenster. En dat is natuurlijk hartstikke leuk!

Om geïnstalleerd te kunnen worden, moet je een aantal zaken weten. Die staan in deze Installatie-eisen. Wij verwachten van je dat je deze thuis voor het installeren een aantal keer goed doorleest. De avond of de ochtend voor je geïnstalleerd gaat worden, moet je voor de Scheepsraad verschijnen. Dat klinkt misschien wat spannend. In de Scheepsraad zitten de bootsmannen en-vrouwen. Zij hebben voor jou wat opdrachtjes in petto en zullen je vragen stellen over de Installatie-eisen.

Hieronder wordt kort uitgelegd wat de geschiedenis van scouting en van onze groep is en ook wat de gebruiken binnen de Zeeverkennerij zijn. Daarnaast leer je hier wat basistermen die aan boord vaak gebruikt worden.

Geschiedenis

Wie was Baden-Powell?

Lord Baden-Powell was de grondlegger van de padvinderij in het jaar 1908. Hij werd geboren in Londen in 1857, diende in het Engelse leger en stierf in 1941. Er hangt een foto van hem in de Grote Ruimte boven de deur.

Wat is scouting?

Scouting is opgericht in 1970. Het is een fusie tussen de toenmalige "Nederlandse Padvindersvereniging" en de "Katholieke Verkenners".

Wanneer is de "Matthijs Heldtgroep" ontstaan?

De Matthijs Heldtgroep is ontstaan in 1961 met een welpen-groep o.l.v. akela **Bouman** met Dr. Bruintjes. De welpen zijn de voorlopers van de Dolfijnen. In 1964 is de verkennerstak gestart o.l.v. schipper de Boer, hieruit is in 1968 de loodsengroep ontstaan o.l.v. schipper Tielen, en dit alles o.l.v. Dr. Bruintjes als groepsleider.

Belangrijke figuren.

Matthijs Velt (ook genoemd Matthijs Heldt) was geruime tijd bevelhebber van het Fort "Noordam" dat lag aan de Dikken Dijk langs de Roode Vaart.

Adriaan van Bergen was de schipper van het turfschip dat Breda innam tijdens de tachtigjarige oorlog en aan boord van dat schip was ook Matthijs Heldt.

De groepskleuren.

De groepskleuren zijn rood en grijs.

Deze zijn afgeleid van het wapen van de gemeente Zevenbergen, dat oorspronkelijk bestond uit 3 andreaskruisen van keel (rood op een zilver veld). Deze kleuren vind je terug in het clubhuis, je das en de vletten.

onderscheiding-tekens.

Waterscouts dragen bij het openen en sluiten van groepsbijeenkomsten en tijdens officiële momenten een blauwe scoutingblouse. De scoutingblouse hoort gedragen te worden op een blauwe spijkerbroek. Als zeeverkenner/ster draag je de volgende standaard uitrusting op of bij je blouse:

Installatieteken: blauw veld met rode lelie

Naambandje: met de tekst: Matthijs Heldtgroep Zevenbergen

Admiraliteitsbandje: met de tekst: Admiraliteit 8 De Biesbosch

Bakslinten: kleuren zijn afhankelijk van de bak waarin je zit

Insignes: evt. eerder behaalde insignes mag je laten zitten als je al een blauwe blouse hebt of overzetten op je nieuwe blouse, bij de zeeverkenners kun je extra insignes behalen

Groepsdas: met de kleuren rood en grijs en een dasring

Rangen

Als je al een tijdje bij de Zeeverkenners zit en je steeds meer leert, klim je op in rang. De Zeeverkenners vanaf een bepaalde rang kun je herkennen aan het volgende:

Kwartiermeester: Één witte balk naast het installatieteken.

Bootsman/ vrouw: Aan iedere zijde van het installatieteken een witte balk en op de tok (als die gedragen wordt) een onderscheidingsteken dat bestaat uit een blauw veld met een gele lelie.

Stuurman/ vrouw: Heeft rode linten aan zijn/ haar blouse en een rode lelie op zijn/haar pet.
Is aan boord herkenbaar door een rode vlag met witte lelie.

Schipper: Heeft groene linten aan zijn/ haar blouse en een groene lelie op zijn/haar pet. Is aan boord herkenbaar door de groene vlag met witte lelie.

Groepsbegeleider: Heeft groen-witte linten aan zijn/ haar blouse en een groene lelie op zijn/haar pet. Is aan boord herkenbaar door de groene vlag met witte lelie.

Belofte en Wet

Alle scoutinggroepen en speltakken hebben een belofte en een wet. Het hoort bij scouting en met het uitspreken ervan laat je blijken dat je bij de scouting bent en dat je je hiervoor in wilt zetten. Het zijn tradities, daarom klinken ze misschien een beetje ouderwets als je ze uitspreekt. Oefen ze maar goed, want tijdens het installeren ga je ze zeker zeggen.

De Belofte

Op mijn eer beloof ik ernstig te zullen trachten:

Mijn plicht te doen tegenover God en mijn land
Iedereen te helpen waar ik kan..
..en de Padvinderswet te gehoorzamen
Baks-belang boven eigen belang.

Toelichting:

Mijn plicht te doen tegenover God:

Dit omvat voor jou, dat je de verplichtingen die je godsdienst aan je stelt nakomt. Deze verplichtingen zullen aan jou door je ouders kenbaar gemaakt zijn. Plicht tegenover God in de groep omvat ook dat je respect hebt voor de overtuiging van hen die een andere godsdienst of geen godsdienst belijden. Iedereen is welkom bij scouting, ongeacht je geloof.

Plicht tegenover je land:

Dit omvat in de eerste plaats het naleven van de geschreven en ongeschreven wetten in ons land; Nederland. Ons land wordt bewoond door vele mensen die vaak aan elkaar tegenstrijdige belangen hebben. Wetten en regels zijn gemaakt om de belangen van iedereen zoveel mogelijk te beveiligen. Een ongeschreven wet is bijvoorbeeld dat de natuur in stand gehouden moet worden. Het beschadigen van oevers en het in het water gooien van onverteerbaar afval is hiermee in strijd en wordt daarom niet getolereerd.

Iedereen te helpen waar ik kan:

Een scout staat klaar voor anderen. Dat geldt niet alleen voor jou, maar ook voor je mede-scouts. Je kunt dus aanbieden een ander te helpen als je ziet dat hem of haar iets niet lukt. Maar net zo goed mag jij een ander om hulp vragen als je ergens zelf niet zo goed uitkomt. Om anderen te kunnen helpen, moet je getraind zijn. Je moet dus eigenlijk van alles wat af weten, kunnen improviseren en ook een beetje kennis hebben van dingen waarvan je denkt, dat overkomt mij niet of het gebeurt ons niet.

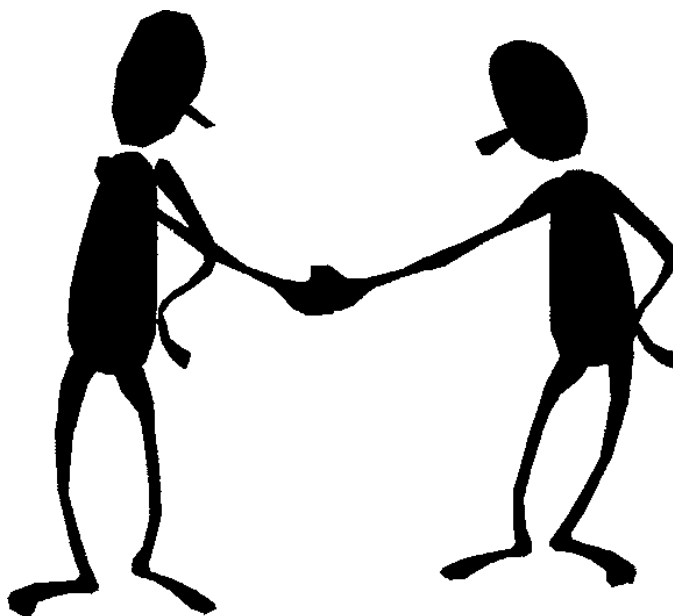
De padvinderswet te gehoorzamen:

Dit klinkt best ouderwets. Toch is het belangrijk. Proberen te leven met als uitgangspunt de wet en de belofte. Dit kan soms moeilijk zijn, maar probeer het. De regels uit de wet verbinden ons als mede-scouts met elkaar. Het is de basis van waaruit we alle activiteiten met elkaar ondernemen.

Als waterscouting gebruiken toch van oudsher de padvinderswet, die je eigenlijk alleen verwacht bij landscouts. Maar omdat onze normen en waarden gelijk zijn, kunnen we dezelfde wet gebruiken. De wet wordt hieronder uitgelegd.

Baks-belang boven eigenbelang:

Dus niet alleen aan jezelf denken, maar eerst aan je bak. Je werkt tenslotte samen om je doel te bereiken (je kunt het niet alleen).

De Wet

De padvind(w)erswet bestaat uit 10 regels, die allemaal beginnen met dezelfde woorden
“Een padvind(st)er “ Oefen de wet goed. Je moet ‘m straks kunnen opzeggen.

Een padvind(st)er is eerlijk
Een padvind(st)er is trouw
Een padvind(st)er is hulpvaardig
Een padvind(st)er is een broeder/zuster voor alle andere padvind(st)ers
Een padvind(st)er is voorkomend en sportief
Een padvind(st)er heeft zorg voor de natuur
Een padvind(st)er weet te gehoorzamen
Een padvind(st)er zet door
Een padvind(st)er is spaarzaam
Een padvind(st)er heeft eerbied voor zichzelf en voor anderen

Toelichting:

Een padvind(st)er is eerlijk:

Eerlijk zijn als je iets goeds gedaan hebt is niet moeilijk, dan wil je er graag voor uit komen. Het is minder makkelijk als er iets minder goeds gebeurd is. Toch is het goed om er dan ook voor uit te komen, je komt dan betrouwbaar over en men zal je het minder goede niet kwalijk nemen.

Een padvind(st)er is trouw:

Trouw zijn wil zeggen datje niet altijd aan jezelf denkt.

Trouw zijn aan je bak, bijwonen van een kamp, gezamenlijk onderhouden van je vlet, gaat allemaal vanzelf als je trouw bent, de betrokkenheid is dan goed waardoor de zelfverzekerdheid toeneemt, wat tot betere prestaties leidt.

Een padvind(st)er is hulpvaardig:

Een padvind(st)er zorgt ervoor dat hij/zij in zoveel mogelijk situaties hulp kan bieden.

Dit kan zijn van het plakken van een band tot het blussen van een brand.

Een padvind(st)er is een broeder/zuster voor alle andere padvind(st)ers.

Dit wil niet zeggen datje al die broers/zusters even aardig behoeft te vinden. Het wil wel zeggen datje elkaar als padvind(st)er niet in de steek moet laten. Dat je ondanks meningsverschillen en onenigheid de bereidheid hebt met elkaar te willen samenwerken.

Een padvind(st)er is voorkomend en sportief.

Voorkomend wil zeggen dat je waarde hecht aan goede manieren. Dat wil o.a. ook zeggen dat je beleefd bent en ook iets wil doen voor anderen. Sportief zijn wil niet alleen zeggen dat een verkenner aan sport doet. Sportief wil ook zeggen dat een verkenner/ster zijn/haar verlies op plezierige wijze neemt, dus dat hij/zij met genoegen de eer aan een ander gunt.

Een padvind(st)er heeft zorg voor de natuur.

De natuur deel je met anderen, we moeten daarom ook proberen om geen sporen achter te laten bij het zeilen en/of bivakkeren, je maakt niks kapot en je ruimt je afval op.

Een padvind(st)er weet te gehoorzamen.

Je weet goed in te schatten wanneer je zonder aarzelen moet gehoorzamen en een opdracht meteen uitvoert, maar ook wanneer je eerst kunt overleggen of vragen waarom je de opdracht krijgt. Een opdracht zal bijvoorbeeld altijd direct uitgevoerd moeten worden als de veiligheid van anderen (er is maar één gezagvoerder op een schip) ervan afhangt. Jouw woorden en daden zijn in overeenstemming met hetgeen dat van jou als verkenner/ster verwacht wordt.

Een padvind(st)er zet door.

Je maakt de dingen waaraan je begint ook af, ook als het moeilijker is dan je gedacht had. Een verkenner/ster zet door, nooit ten koste van anderen maar samen of voor anderen.

Een padvind(st)er is spaarzaam.

Proberen de waarde te kunnen schatten wat iets kost. Zuinig zijn op de materialen waar je mee omgaat. Zorg ervoor dat je zo min mogelijk schade maakt of dingen kwijt raakt.

Een padvind(st)er heeft eerbied voor zichzelf en voor anderen.

Eerbied voor jezelf hebben betekent, dat jij jouw eigen mening, geloofsovertuiging en gevoelens van waarde vindt en dat je jezelf vertrouwt. Het is hoe jij met jezelf omgaat, hoe jij jezelf behandelt en ook hoe jij je door anderen laat behandelen.

Eerbied hebben voor anderen betekent dat je hun overtuigingen en idealen respecteert. Je laat de ander in zijn/ haar waarde en behandelt niemand minderwaardig.

Gebruik en kennis van het saluut.

Het saluut, ook wel het handsaluut genoemd, is een internationaal begrip en wordt door meer dan 12 miljoen padvind(st)ers wereldwijd gebruikt. Het saluut bestaat uit het naar het hoofd of de tok brengen van de rechterhand, waarvan de wijs-, middel- en ringvinger tegen elkaar zitten en de duim en de pink met de toppen op elkaar. Het saluut wordt gebruikt bij het hijsen van de vlag, het afgeven van de vlag, na het opzeggen van de wet.

Betekenis: De drie vingers stellen de drie regels van de belofte voor. Deze drie-eenheid kom je ook tegen op het installatieteken, de drie pijlpunten geven weer de belofte aan. Om deze drie pijlpunten zit nog een touw, om nog eens duidelijk te maken dat alle padvind(st)ers over de hele wereld bij elkaar worden gehouden door dezelfde gedachte en hetzelfde spel. De betekenis van duim en pink: de sterkere beschermt de zwakkere.

Het geheim saluut

Het geheim saluut is bijna hetzelfde als het gewone handsaluut, alleen breng je je hand aan de rechterzijde van je lichaam, waarbij de toppen van je vingers op de hoogte zijn van je rechterschouder. Het geheim saluut wordt gebruikt tijdens het installeren.

Vlagvoering

Nu je zeeverkenner/ster geworden bent zal de zorg waarmee vlaggen, in het bijzonder de Nederlandse vlag, behandeld worden je opgevallen zijn. Onze vlag is dan ook geen willekeurige lap gekleurd textiel maar een symbool van eenheid van een volk of gemeenschap.

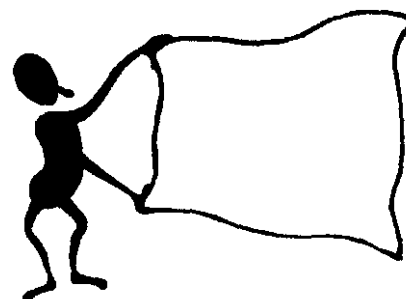
Aan onze Nederlandse vlag is een lange geschiedenis voorafgegaan; de eerste driekleur bestond uit de kleuren oranje-blanche-bleu, later is dit rood-wit-blauw geworden.

Onder deze vlag hebben vele generaties geleefd en hun goede en minder goede daden gesteld, denk aan de Ruyter, Tromp en de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Voor al deze mensen was de vlag een symbool dat vooral onder moeilijke tijden wees naar het volk waartoe zij behoorden. Daarom denk eraan: behandel de vlag altijd met zorg.

Voor het hijsen van de nationale driekleur heeft men een tijdstip bepaald: De vlag mag gehesen zijn van een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang.

Vlag hijsen:

Dit doen we altijd in de houding met het brengen van het saluut vanaf het moment dat de vlag de lucht ingaat totdat deze boven in de mast is. Degenen die de vlag hijsen geven een kort saluut nadat zij de vlaggenlijn belegd hebben.

Vlag strijken:

De verkenner/sters die de vlag naar beneden halen groeten eerst de vlag met een kort saluut en halen de vlag dan pas naar beneden.

Vlag opdoeken:

Als de vlag afgehaald wordt, moet ze daarna worden opgevouwen. Dit heet opdoeken. Hiervoor is een speciale manier. Bij het opdoeken, vouw je eerst de vlag in drieën. Het witte deel moet aan de binnenkant zitten en aan de buitenkant mag alleen de blauwe kleur te zien zijn. Vervolgens vouw je de vlag verder op tot een net pakketje.

Pavoiseren:

Het versieren van een schip met vlaggen en wimpels, meestal van achterstevan via masttop naar voorstevan. Dit mag alleen wanneer een schip stilligt, bij bijvoorbeeld feestelijkheden.

Geus: Is een klein driehoekig vlaggetje dat op de voorstevan gevoerd wordt.

Sleepvlag: Rode vlag met wit blok, wordt gebruikt door het achterste schip van een sleep.

Scheepvaart benamingen

Nu je zeeverkenner/ster bent geworden is je misschien opgevallen dat er op het water taal gebruikt wordt, die niet eerder hoorde. Het is belangrijk dat je enkele termen uit de scheepvaart kent en weet wat ermee bedoeld wordt.

Lelievlet: de boten waarmee waterscouts varen heten Lelievletten. Deze zijn 5,60 meter lang en 1,80 meter breed. Ze zijn gaffel getuigd en hebben een zeiloppervlakte van 12,15 m².

Voorsteven: de voorkant van de boot, ook wel de boeg genoemd.

Achtersteven: de achterkant van de boot, ook wel de spiegel genoemd.

Bakboord: is de linkerkant van een boot, als je met je gezicht naar de voorsteven staat.

Stuurboord: is de rechterkant van een boot, als je met je gezicht naar de voorsteven staat.

Stootwil: bescherming die je tussen je boot en de wal of een andere boot kunt hangen.

Wachtschip: is groot schip dat kan dienen als drijvend scoutingclubhuis. De Hendrika is het wachtschip van onze groep.

Ruim: is het voormalige laadruim van de Hendrika, het is nu de slaap-, speel- en eetkamer tijdens groepsactiviteiten.

Luiken: is het dak van het ruim.

Voordek: is het dek voor het ruim.

Stuurhut: de ruimte aan dek waar de schipper aan het roer staat.

Achterdek: is het dek achter de stuurhut.

Gangboord: is de ruimte tussen de luiken en de rand van de boot.

Voor- en achteronder: dit zijn de voormalige woon /slaapkamers van de Hendrika, deze worden nu gebruikt als slaapruijnte voor de schipper en stuurui.

Veiligheidseisen

Het zal je misschien verwonderen dat je zeeverkenners/sters loopbaan begint met het leren van veiligheidsvoorschriften.

Dit is niet omdat we bang zijn dat je onverwachts een nat pak zou halen, maar wel omdat je jezelf en anderen door je onwetendheid niet in gevaar zult brengen. Bekend zijn met de gevaren, zowel op als aan het water is een belangrijke voorwaarde die leidt tot een goed zeemanschap:

Zwemdiploma: je bent in het bezit van minimaal 1 diploma.

Zwemvest: altijd meenemen en bij de minste twijfel aan trekken.

Laarzen: nooit met laarzen aan boord, deze lopen snel vol en je kunt ze moeilijk uittrekken.

Zwemmen: nooit alleen in open water, alleen onder toezicht en nooit op plaatsen waar het water onbetrouwbaar is.

Duiken: nooit in onbekend water, want je weet de diepte niet en er kan van alles op de bodem liggen.

Verbandkistje: altijd aan boord meenemen en waterdicht verpakken.

Gereedschapskistje: altijd aan boord meenemen, zodat je kleine reparaties uit kunt voeren.

Anker: moet altijd klaar zijn voor gebruik, dus de ankerlijn opgeschoten en vast aan het anker en de vlet.

Landvasten: moeten altijd netjes opgeschoten klaar liggen voor gebruik.

Vallen en Schoten: moeten netjes zijn opgeruimd, zodat je hierin niet verstrikt kan raken tijdens het zeilen.

Lichaam: bij afmeren of langs zij komen altijd handen en voeten binnenboord houden.

Varen: nooit gaan varen met onvoldoende bemanning en zonder iemand met het CWO-diploma.

Gehoorzaamheid: luister direct naar de bevelen van de verantwoordelijke aan boord.

Hulpvaardigheid

Waarschuw voor iedere wond van betekenis een bevoegd iemand, dit kan zijn de schipper, de stuurman/ vrouw, een arts of EHBO-er. Je kunt ook zelf EHBO toepassen met items uit je verbandkistje. Je moet een mitella en een vingerverband aan kunnen leggen.

Raak een wond nooit met je vingers aan!

In geval van (dreigende) verdrinking roep je onmiddellijk een arts of iemand van de leiding op en pas je zelf EHBO toe.

Touwwerk

- Lijn:** is een touw waarvan de omtrek minder dan 4 cm bedraagt.
- Tros:** is een touw waarvan de omtrek meer dan 4 cm bedraagt.
- Kink:** een kink is een kleine lus, deze ontstaat door verkeert opschieten en vermindert de breeksterke van het touw.
- Knoop:** zorg ervoor dat er geen onnodige knopen in de lijnen of trossen komen, dit vermindert de breeksterkte en geeft problemen met het werken ervan
- Opbergen:** altijd droog en schoon op een luchtige plek opbergen. Nooit aan een spijker ophangen, dit voorkomt roest en dus een zwakke plek. Dus een touwtje tussen de spijker en het touw.

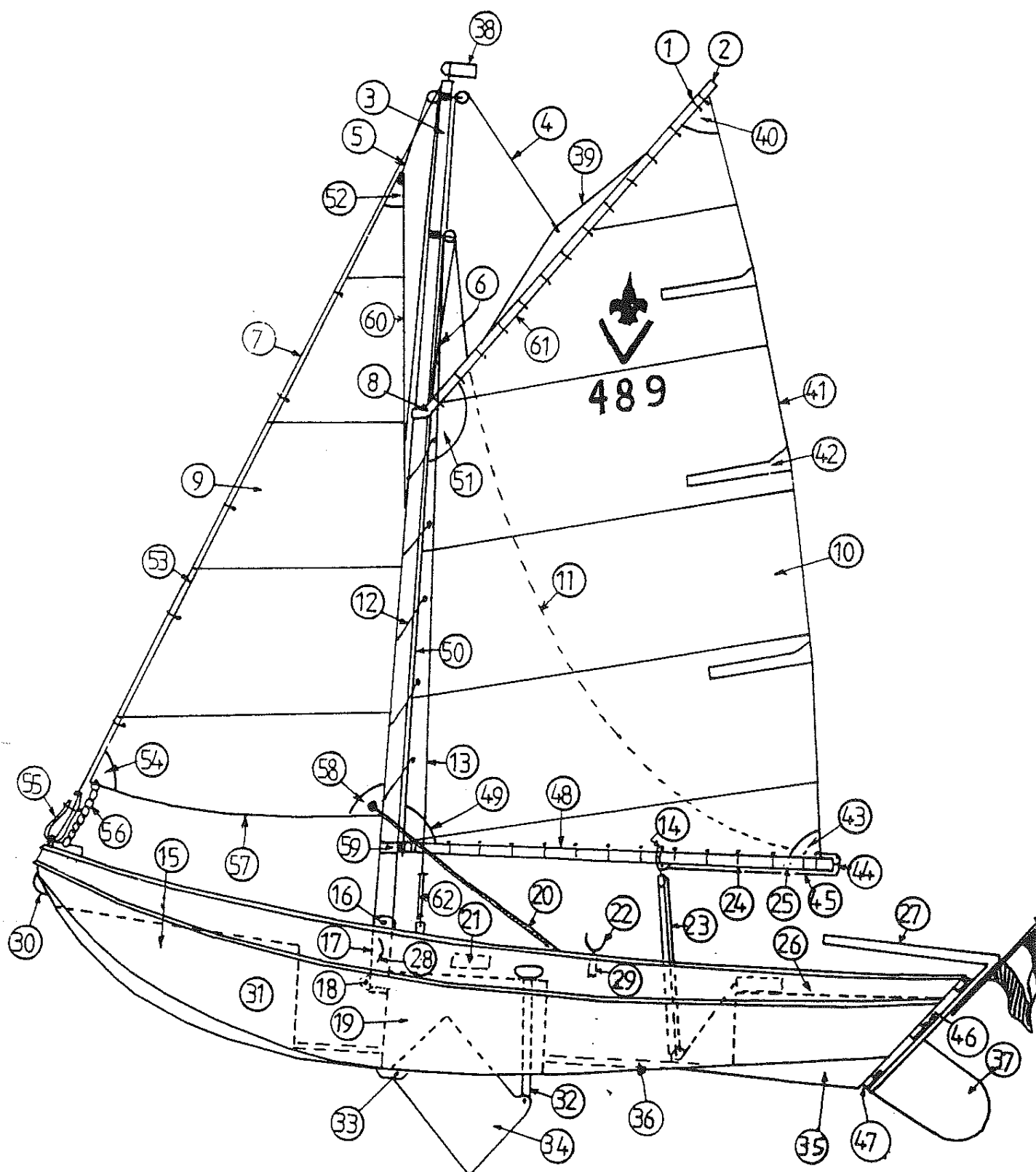
Het is belangrijk om het touwwerk aan boord op de juiste manier te behandelen. Hierdoor blijft het beter intact en is prettiger in het gebruik.

Steken en knopen

Tijdens het varen en aanleggen zul je al wel kennis gemaakt hebben met een aantal knopen en steken. Waarschijnlijk kun je er ook al wel een paar maken. Later leer je voor je knoopinsigne nog meer knopen en steken leggen.

- Achtknoop:** maak je aan het eind van een lijn om te voorkomen dat deze door een nauwe opening kan schieten.
- Mastworp:** hiermee kun je iets vast zetten op het rondhout, bv. de landvast aan de meerpaal.
- Platte knoop:** wordt gebruikt om twee touwen van gelijke dikte met elkaar te verbinden.
- Halve steek:** een veel gebruikte knoop die wordt gebruikt bij het bevestigen van een lijn aan een vast deel.
- Slipsteek:** is een halve steek, waarvan het losse uiteinde weer door de knoop teruggehaald is. Voordeel van deze manier van opzetten van de knoop is dat de knoop weer eenvoudig losgetrokken kan worden.
- Schootsteek:** wordt gebruikt om twee touwen van ongelijke dikten met elkaar te verbinden.
- Paalsteek:** deze wordt gebruikt om een oog in een lijn of tros te leggen die niet schuift. Is makkelijk als je snel je landvast om een paal wilt leggen.

De Lelievlet en haar onderdelen:

Onderdelen van de vlet

1.	
2.	Marlijn
3.	Gaffel
4.	Mast
5.	Piekeval
6.	Fokkeval
7.	Klauwval
8.	Voorstag
9.	Klauw
10.	Fok
11.	Grootzeil
12.	Dirk of kraanlijn
13.	Rijglijn
14.	Zijstag
15.	Schootring
16.	Boeg
17.	Mastbout
18.	Mastkoker
19.	Grendelbout
20.	Midzwaardkast
21.	Fokkeschoot
22.	Doft
23.	Dol
24.	Grootschoot
25.	Marlijn
26.	Giek
27.	Achterdek
28.	Helmstok
29.	Kikker
30.	Dolpot
31.	Sleepoog
32.	Luchtkast
33.	Zwaardloper
34.	Zwaardbout
35.	Midzwaard
36.	Scheg
37.	Vlonder
38.	Roerblad
39.	Vaantje
40.	Gaffeldraad
41.	Tophoek v/h grootzeil
42.	Achterlijk v/h grootzeil
43.	Zeillat in zak
44.	Schoothoek v/h grootzeil
45.	Wervel
46.	Pettenlijntje
47.	Vingerling
48.	Vingerlingpotje
49.	Onderlijk v/h grootzeil
50.	Halshoek v/h grootzeil
51.	Voorlijk v/h grootzeil
52.	Klauwhoek
53.	Tophoek v/d fok
54.	Voorlijk v/d fok
55.	Halshoek v/d fok
56.	Voorstagspanner
57.	Kettinkje
58.	Onderlijk v/d fok
59.	Schootboek v/d fok
60.	Lummelbout
61.	Achterlijk v/d fok
62.	Bovenlijk
63.	Zijstagspanner

